

MOVIMENTS SOCIALS I ASSOCIACIONISME

Professor: Josep Pont Vidal

Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social
Llicenciatura Pedagogia

A.- OBJECTIUS

L'estudi del fenomen dels moviments socials i urbans, l'associacionisme i de les organitzacions no governamentals (ONGs) i organitzacions no lucratives (ONL) comporta l'anàlisi a diferents nivells.

Per una banda, dels diferents processos de constitució d'identitats col·lectives i, per altra banda, la formació i l'impuls de l'associacionisme dins del marc de ràpits processos de transformació social, de "crisi de l'Estat del Benestar" i d'emergència de l'anomenat "Tercer sector".

El curs té per objectiu fer una aproximació dels diferents punts de vista teòrics dels moviments socials - estructural analític, interaccionista- i de l'associacionisme, a partir del seu estudi pràctic, i de l'anàlisi en les següents vessants:

- Les diferencies entre acció col·lectiva, moviment social i associacionisme.
- Les causes, actors, continguts, mobilització, finalitats i estructures que formen part d'aquests fenòmens.
- L'organització i tipologia del "Tercer sector" i de l'associacionisme.
- Conèixer els moviments de mestres i pedagògics que han tingut lloc

B.- TEMARI

El curs està dividit en nou temes:

Tema 1 - Context d'aparició dels moviments socials en la postmodernitat.

Diagnòstics: "societat de risc", "societat de la informació".

Tema 2- Condicions estructurals i característiques dels moviments socials. Acció colectiva, Nous Moviments Socials (NMS), Moviments socials urbans (MSU), moviments regionalistes-nacionalistes. Organitzacions no Governamentals

Tema 3 - Enfocaments teòrics: estructural analitic i interaccionista

Tema 4 - Característiques i composició dels moviments socials

Tema 5.- Finalitats, mobilització i opinió pública. Els mitjans de comunicació

Tema 6.- Els Moviments de Renovació Pedagògica (MRP)

Tema 7 - L'Estat del Benestar i el Tercer Sector

Tema 8 - Aspectes cualitatius de l'associacionisme

Tema 9 - Les entitats altruistes i les organitzacions no governamentals.

C.- METODOLOGIA

Es basarà en els següents eixos:

1. Classes teòriques i pràctiques sobre els temes proposats.
2. Paralel.lament, s'haurà de dur a terme, prèvia consulta en les tutories i supervisió continuada del professor, una investigació pràctica en grup, sobre un moviment social, associació altruista o organització no gubernamental.
3. Aquest treball es podrà exposar a classe segons criteri del professor.

D.- AVALUACIÓ

Per aprovar l'assignatura, els alumnes hauran de superar els següents exercicis:

1. Una prova escrita proposada per al final del quatrimestre que cada alumne haurà de realitzar.
2. Lliurar el treball escrit de la investigació sobre un moviment social o associació que s'haurà dut a terme durant el semestre. En aquest treball, es valorarà especialment la maduresa intel.lectual i la capacitat de relació i síntesi, així com el sentit crític dels alumnes.

La nota final serà el resultat de la mitja dels dos exercicis previament aprovats

E.- BIBLIOGRAFIA

Básica sobre moviments socials

DALTON, R.; KUECHLER, M. (1990). *Los nuevos movimientos sociales*. Valencia: Ed. Alfons el Magnànim.

de SEBASTIAN, Luis (1996). *La solidaridad. "Guardián de mi hermano"*. Barcelona.

LARAÑA, E.; GUSFIELD, J. (1994). *Los Nuevos Movimientos Sociales. De la Ideología a la Identidad*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

PONT VIDAL, J. (1998). Moviments socials a Europa. Del moviment per la pau a les ONGs. Barcelona: Editorial hacer.

OFFE, C. (1988). *Partidos políticos y nuevos movimientos sociales*. Madrid: Sistema.

RIECHMANN, J.; FERNANDEZ BUEY, F. (1994). *Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales*. Barcelona: Paidós.

Básica sobre associacionisme i organitzacions no governamentals

BAIGES, C.; DUSSTER, D. (1996) *Las ONG de desarrollo en España. Dilemas de la cooperación*. Barcelona: Flor del Viento Ediciones.

CASADO, D. (1992). *Organizaciones Voluntarias en España*. Barcelona: Ed. Hacer.

DE FELIPE, A.; RODRIGUEZ DE RIVAS, L. (1995). *Guía de la Solidaridad*. Madrid: Ed Temas de Hoy.

DIAZ-SALAZAR, R. (1995). *Redes de Solidaridad Internacional*. Madrid: Ediciones HOAC.

FUENTES RIVAS, MªJ. (1995). "El asociacionismo y la redifinición de los espacios políticos". A: *Revista de Estudios Políticos*. Núm. 89 julio-septiembre.

GONZALEZ, S; CAMPA, X; ESCOBAR, R. (1992). *Organizar entidades de iniciativa social: ideas para emprendedores*. Barcelona: A.M.B. Associació.

RODRIGUEZ CABRERO, G. (Dir.) (1996). *Las entidades voluntarias en España. Institucionalización, estructura económica y desarrollo asociativo*. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales.